

CHUNG SỨC, ĐỒNG LÒNG, NỖ LỰC THỰC HIỆN THẮNG LỢI NHIỆM VỤ TÀI CHÍNH – NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC NĂM 2016 VÀ 5 NĂM 2016-2020

ĐINH TIẾN DŨNG - Ủy viên Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ Tài chính

2015 là năm đội ngũ công chức, viên chức, người lao động ngành Tài chính đã nỗ lực vượt qua nhiều thách thức, hăng hái thi đua lập nhiều thành tích chào mừng kỷ niệm 70 năm ngày thành lập Ngành, Đại hội thi đua yêu nước ngành Tài chính lần thứ 4 và Đại hội toàn quốc lần thứ XII của Đảng, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được Đảng, Nhà nước giao.

Những thành công nổi bật của công tác tài chính – ngân sách năm 2015

Năm 2015, kinh tế toàn cầu mặc dù được cải thiện nhưng rủi ro, bất ổn gia tăng, thị trường tài chính tiền tệ diễn biến phức tạp, giá dầu xuống thấp kỷ lục, xung đột địa chính trị xảy ra ở nhiều khu vực... Trong xu thế hội nhập ngày càng sâu rộng, cũng như nhiều nước đang phát triển khác, Việt Nam phải đương đầu với những thách thức không nhỏ. Song 2015 là năm nền kinh tế Việt Nam tiếp tục đà phát triển vững chắc, GDP ước đạt 6,68%, cao nhất trong 5 năm qua, vượt kế hoạch đề ra (6,2%).

Thực hiện nhiệm vụ tài chính - ngân sách nhà nước (NSNN) năm 2015, dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự chỉ đạo sát sao của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, sự phối hợp chặt chẽ, có hiệu quả của các cấp, các ngành và địa phương, sự nỗ lực phấn đấu của cộng đồng doanh nghiệp và sự nỗ lực, chủ động, sáng tạo của toàn ngành Tài chính, nhiệm vụ tài chính – NSNN năm 2015 đã được hoàn thành toàn diện, đóng góp tích cực vào thành công chung của thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội cả nước năm 2015. Những kết quả nổi bật là:

- *Thứ nhất*, chính sách tài khóa được điều hành theo hướng thận trọng, chủ động, góp phần tích cực đảm bảo ổn định kinh tế vĩ mô nhưng vẫn thúc đẩy tăng trưởng phát triển. Kết quả là tăng trưởng kinh tế cả năm đạt 6,68%, vượt mục tiêu đề ra; lạm phát thấp (chỉ số giá tiêu dùng tăng 0,6%); tín dụng tăng trưởng khá; sản xuất công nghiệp tiếp tục tăng trưởng... Năm

2015 là năm có tốc độ tăng trưởng kinh tế cao nhất, kinh tế vĩ mô ổn định nhất, lạm phát thấp nhất và môi trường kinh doanh được cải thiện nổi bật nhất trong 5 năm qua. Những thành tựu quan trọng trong năm 2015 càng trở nên ý nghĩa hơn bởi trong giai đoạn này, kinh tế Việt Nam gặp rất nhiều sóng gió do tác động bất ổn của nền kinh tế thế giới cũng như những tồn tại hạn chế của kinh tế trong nước.

- *Thứ hai*, đã hoàn thành vượt mức dự toán thu NSNN năm 2015, thu cân đối NSNN ước đạt 990,6 nghìn tỷ đồng, vượt 8,7% số dự toán, tăng 6,8% số báo cáo Quốc hội. Hầu hết các địa phương thu đạt và vượt dự toán được giao. Đặc biệt, không phải sử dụng khoản 10.000 tỷ đồng thu từ thoái vốn của các doanh nghiệp nhà nước (DNNN) để bù đắp hụt thu ngân sách trung ương do giá dầu giảm như đã báo cáo Quốc hội, giữ được bội chi NSNN năm 2015 theo dự toán Quốc hội đã đề ra. Trong điều hành thu - chi NSNN, luôn quán triệt phương châm chủ động, chặt chẽ, tiết kiệm, giữ vững cân đối ngân sách, tăng cường kỷ cương, kỷ luật tài chính, Bộ Tài chính đã chỉ đạo làm tốt hơn công tác thu NSNN; rà soát, nắm đối tượng và nguồn thu ngân sách; triển khai quyết liệt nhiều biện pháp chống thất thu, chuyển giá, trốn thuế; xử lý nợ đọng thuế...

- *Thứ ba*, Bộ Tài chính đã thực hiện điều hành chặt chẽ, tiết kiệm, hiệu quả chi ngân sách; chi trong phạm vi dự toán được giao, đúng chế độ, tiêu chuẩn, định mức chi quy định. Mặc dù có những thời điểm nguồn thu ngân sách tập trung chậm, huy động vốn khó khăn nhưng chi NSNN vẫn đảm bảo kịp thời theo tiến độ; xử lý các nhiệm vụ quan trọng đột xuất như:

Bộ trưởng Đinh Tiến Dũng đánh cồng khai trương phiên giao dịch chứng khoán đầu năm 2016

Khắc phục hậu quả thiệt hại do bão lũ, thiên tai, dịch bệnh, các nhiệm vụ cấp bách đảm bảo quốc phòng, an ninh. Bộ Tài chính đã thực hiện xuất cấp 108 nghìn tấn gạo dự trữ quốc gia để cứu đói, cứu trợ cho nhân dân và hỗ trợ cho học sinh vùng khó khăn. Hệ thống Kho bạc Nhà nước (KBNN) đã thí điểm kiểm soát chi qua mạng điện tử nhằm cung cấp dịch vụ công trực tuyến, góp phần tăng cường quản lý chi, cải cách thủ tục hành chính và công khai, minh bạch. Nhiệm vụ chi NSNN năm 2015 được đảm bảo, giữ vững an ninh tài chính quốc gia, phục vụ kịp thời, có hiệu quả sự nghiệp phát triển kinh tế, bảo đảm an ninh, quốc phòng và an sinh xã hội của đất nước.

- *Thứ tư*, Bộ Tài chính đã hoàn thành 100% kế hoạch xây dựng luật của Quốc hội, nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, trong đó có 3 Luật và 2 Nghị quyết đã được thông qua (Luật Ngân sách nhà nước, Luật Kế toán, Luật Phí và lệ phí; Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội số 888a/2015/UBTVQH13 ngày 10/3/2015; Nghị quyết số 1084/2015/UBTVQH13 ngày 10/12/2015); 2 Luật đã được Quốc hội cho ý kiến tại kỳ họp thứ 10 (Luật thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu (sửa đổi) và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của các luật về thuế); Đã trình Chính phủ 16 nghị định (đã ban hành 8); trình Thủ tướng Chính phủ 17 quyết định (đã ban hành 9); trình các cấp có thẩm quyền 15 đề án khác; Đã ban hành 192 thông tư, thông tư liên tịch.

- *Thứ năm*, Bộ Tài chính tiếp tục triển khai quyết liệt cải cách thủ tục hành chính, góp phần cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh theo Nghị quyết 19/NQ-CP

của Chính phủ. Cơ quan Thuế đã rà soát, chuẩn hoá 70 quy trình, quy chế, cắt giảm 63 thủ tục, đơn giản hóa 50 thủ tục; cơ quan Hải quan đã ban hành mới 23 thủ tục, thay thế 128 thủ tục, bãi bỏ 84 thủ tục, đề xuất phương án đơn giản hóa 11 thủ tục. Tính chung, năm 2015 đã giảm thêm được 50 giờ nộp thuế, đưa tổng số giờ nộp thuế từ 537 giờ xuống còn 117 giờ, vượt mục tiêu đề ra trong Nghị quyết số 19/NQ-CP là 121,5 giờ.

Việc kê khai, nộp thuế điện tử tiếp tục được mở rộng áp dụng trên phạm vi cả nước. Tính đến 30/10/2015, đã thực hiện khai thuế qua mạng đối với 98,95% số doanh nghiệp đang thuộc diện quản lý thuế nội địa; đã đăng ký nộp thuế điện tử 90%; triển khai hải quan điện tử tại 100% cục và chi cục hải quan địa phương. Chính thức thực hiện cơ chế một cửa quốc gia và kết nối kỹ thuật cơ chế một cửa ASEAN từ tháng 9/2015. Nỗ lực cải cách trong quản lý hành chính thuế, hải quan đã được cộng đồng doanh nghiệp, nhà đầu tư đánh giá cao.

- *Thứ sáu*, triển khai đồng bộ, quyết liệt công tác quản lý giá theo cơ chế thị trường có sự điều tiết của nhà nước. Ngay từ đầu năm, Bộ Tài chính đã ban hành các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn thực hiện các chính sách quản lý giá. Thực hiện công khai, minh bạch trong điều hành đối với giá năng lượng và các hàng hóa, dịch vụ thiết yếu khác theo quy định của pháp luật. Tăng cường kiểm tra, thanh tra việc chấp hành pháp luật về giá. Giám sát chặt chẽ hoạt động đăng ký, kê khai giá của doanh nghiệp, kiểm soát chặt chẽ phương án giá và mức giá đối với hàng hóa, dịch vụ do Nhà nước định giá, được mua sắm từ NSNN.

- Thứ bảy, thị trường vốn, thị trường chứng khoán tiếp tục được củng cố, phát triển. Bộ Tài chính tiếp tục rà soát để hoàn thiện khung khổ pháp lý về thị trường chứng khoán; trình Chính phủ ban hành Nghị định số 60/2015/NĐ-CP (trong đó có nội dung mới về tỷ lệ tham gia của nhà đầu tư nước ngoài và gắn kết cổ phần hóa với đăng ký giao dịch trên sở giao dịch chứng khoán). Tập trung vào tái cơ cấu công ty chứng khoán, công ty quản lý quỹ theo hướng giảm số lượng, nâng cao chất lượng dịch vụ (năm 2015 đã tái cơ cấu 24 công ty chứng khoán, 8 công ty quản lý quỹ). Năm 2015, số lượng công ty niêm yết tăng, chỉ số chứng khoán tăng (khoảng 3,9%), quy mô thị trường tăng khoảng 20% so với năm 2014 và đạt tỷ lệ 34% GDP.

Đối với thị trường bảo hiểm, Bộ Tài chính đã tập trung chỉ đạo phát triển các nghiệp vụ, sản phẩm bảo hiểm mới, như: Bảo hiểm bắt buộc trong xây dựng, bảo hiểm tàu cá, thuyền viên theo Nghị định 67/2014/NĐ-CP, bảo hiểm hưu trí tự nguyện...; yêu cầu doanh nghiệp bảo hiểm nâng cao năng lực tài chính, quản trị doanh nghiệp (hầu hết các doanh nghiệp bảo hiểm đều đảm bảo khả năng thanh toán theo quy định). Năm 2015 doanh thu phí bảo hiểm toàn thị trường tăng 21,4%, đầu tư trở lại nền kinh tế tăng 16% so với năm 2014. Các mục tiêu Chiến lược phát triển thị trường bảo hiểm giai đoạn 2011-2015 đạt được kế hoạch đề ra.

- Thứ tám, nhằm tăng cường công tác quản lý và nâng cao hiệu quả sử dụng nợ công, Bộ Tài chính đã trình Thủ tướng Chính phủ ban hành Chỉ thị số 02/CT-TTg. Trong điều hành, đã đảm bảo chi trả nợ đầy đủ, đúng hạn (cả gốc và lãi) trong phạm vi dự toán. Tăng cường quản lý chặt chẽ nợ của chính quyền địa phương. Tăng phát hành trái phiếu chính phủ kỳ hạn dài; giảm lãi suất trái phiếu phát hành góp phần đẩy mạnh tái cơ cấu nợ công. Dư nợ công đến hết năm 2015 đảm bảo các chỉ tiêu nợ trong giới hạn cho phép, không tác động lớn đến kinh tế vĩ mô.

- Thứ chín, Bộ Tài chính đã tích cực tham gia các hoạt động hợp tác tài chính khu vực ASEAN, ASEAN+3, APEC, Hội nghị cấp cao Đông Á (EAS) và G20; tích cực triển khai xây dựng phương án đàm phán, phương án kết thúc các hiệp định thương mại tự do (FTA). Tích cực phối hợp với các bộ, ngành liên quan thực hiện đồng bộ các giải pháp hội nhập và hợp tác tài chính quốc tế nhằm tăng cường thu hút đầu tư trực tiếp, gián tiếp từ nước ngoài, thu hút vốn ODA và các nguồn vốn trung và dài hạn khác thúc đẩy tăng trưởng kinh tế. Thực hiện lộ trình cắt giảm thuế trong khuôn khổ 10 FTA đã ký kết; tiếp tục rà soát, xây dựng, chuyển đổi các biểu thuế suất; đánh giá tác động của các FTA đến thu NSNN để có giải pháp chủ

động trong điều hành, đặc biệt là khi Hiệp định TPP và Việt Nam – EU có hiệu lực thi hành.

Đánh giá chung, với sự nỗ lực, đoàn kết nhất trí, ngành Tài chính tiếp tục chủ động, sáng tạo, quyết liệt và linh hoạt trong điều hành nhiệm vụ tài chính - ngân sách, hoàn thành toàn diện nhiệm vụ được giao. Với kết quả thực hiện năm 2015, nhiệm vụ tài chính - NSNN cả giai đoạn 2011-2015 đã đạt được những thành tích đáng ghi nhận. Quy mô thu NSNN giai đoạn 2011-2015 gấp gần 2 lần giai đoạn 2006-2010. Tỷ lệ huy động từ thuế, phí vào NSNN bình quân cao khoảng 23% GDP, khá sát với Nghị quyết Quốc hội (không quá 22-23% GDP). Cơ cấu thu chuyển biến tích cực, thu nội địa chiếm tỷ trọng ngày càng cao trong tổng thu NSNN (giai đoạn 2011-2015 khoảng 68%, năm 2015 khoảng 74%, cao hơn mục tiêu đề ra là 70%). Tổng chi NSNN 5 năm 2011-2015 xấp xỉ mục tiêu 5 năm đã đặt ra. Quy mô chi NSNN năm 2015 ước tăng trên 70% so với năm 2010. Tỷ trọng tổng chi NSNN so GDP giảm dần từ mức trên 30% GDP năm 2010 xuống khoảng 26% GDP năm 2015.

Nỗ lực phấn đấu, thực hiện thắng lợi nhiệm vụ tài chính – NSNN

Nhiệm vụ tài chính – NSNN năm 2016 được Đảng, Quốc hội và Chính phủ giao cho Bộ Tài chính là rất nặng nề. Năm 2016 dự báo tình hình tiếp tục có nhiều chuyển biến tích cực hơn so với 2015, tăng trưởng kinh tế khoảng 6,7%, lạm phát dưới 5%, tổng kim ngạch xuất khẩu tăng 10%... Tuy nhiên, vẫn còn tiềm ẩn nhiều thách thức, nhất là những biến động phức tạp, khó lường trên thị trường tài chính, tiền tệ thế giới và giá dầu thô tiếp tục giảm sâu, tác động bất lợi đến cân đối thu, chi NSNN năm 2016. Đặc biệt, năm 2016 là năm đầu thực hiện Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2016 - 2020, gắn với những sự kiện trọng đại của đất nước như Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII, bầu cử Quốc hội khóa XIV và hội đồng nhân dân các cấp, đòi hỏi phải rất quyết tâm, nỗ lực thực hiện thắng lợi nhiệm vụ tài chính - NSNN. Căn cứ Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và dự toán NSNN được Quốc hội thông qua, Bộ Tài chính xác định mục tiêu, giải pháp thực hiện nhiệm vụ tài chính - NSNN năm 2016 như sau:

Mục tiêu tổng quát: Huy động, phân phối, quản lý, sử dụng các nguồn lực tài chính hiệu quả, công bằng, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội; từng bước cơ cấu lại NSNN, ưu tiên đầu tư hợp lý cho con người và giải quyết tốt các vấn đề an sinh xã hội, đảm bảo quốc phòng, an ninh; đẩy nhanh cải cách khu vực sự nghiệp công, cải cách thủ tục hành chính và tăng cường công tác quản lý, giám sát tài chính, đảm bảo an toàn nợ công.

Để hoàn thành nhiệm vụ tài chính – NSNN năm 2016, Bộ Tài chính xác định vào cuộc chủ động, quyết liệt ngay từ những ngày đầu, tháng đầu của năm; tập trung triển khai đồng bộ, có hiệu quả các giải pháp tài chính – ngân sách đã đề ra trong Nghị quyết của Quốc hội, Chính phủ về Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và dự toán NSNN năm 2016, phối hợp chặt chẽ với các bộ, ngành, địa phương trong triển khai thực hiện, trong đó tập trung vào những nội dung chủ yếu sau:

Một là, tổ chức triển khai Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII và Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2016-2020 của Quốc hội; xây dựng kế hoạch tài chính - NSNN 5 năm giai đoạn 2016-2020, bám sát các yêu cầu, mục tiêu, định hướng lớn đề ra trong Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2011-2020, Chiến lược tài chính đến năm 2020; đẩy mạnh cơ cấu lại ngân sách; kiểm soát chặt chẽ và giảm nợ công, đảm bảo an ninh tài chính quốc gia.

Hai là, thực hiện chính sách tài khóa chủ động, chặt chẽ, tiết kiệm góp phần ổn định kinh tế vĩ mô; tổ chức điều hành dự toán NSNN năm 2016 tích cực, chủ động, chặt chẽ; giữ bội chi NSNN trong phạm vi Quốc hội quyết định; phấn đấu tăng thu, tiết kiệm chi để giảm bội chi NSNN; gắn kết đồng bộ giữa chính sách tài khóa và chính sách tiền tệ nhằm ổn định kinh tế vĩ mô, kiểm soát lạm phát, huy động vốn cho NSNN và điều hành ngân quỹ. Kiểm soát chặt chẽ nợ công, nợ Chính phủ, nợ nước ngoài của quốc gia trong giới hạn cho phép. Kiểm soát chặt chẽ vay nợ của chính quyền địa phương. Tiếp tục thực hiện cơ cấu lại danh mục nợ công theo hướng bền vững.

Ba là, tiếp tục đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia. Tiếp tục triển khai Chính phủ điện tử theo Nghị quyết số 36a/NQ-CP của Chính phủ, mở rộng thực hiện hóa đơn điện tử trên toàn quốc; đẩy mạnh nộp thuế qua mạng, thực hiện hoàn thuế điện tử. Phấn đấu đạt mức ASEAN 4 về cải cách hành chính đối với 03 nhóm chỉ tiêu mới...

Bốn là, tăng cường quản lý thu NSNN; tổ chức thực hiện tốt các Luật thuế và nhiệm vụ thu NSNN năm 2016. Xây dựng các phương án, kịch bản diễn biến giá đầu thô và tính toán tác động đến cân đối NSNN để có giải pháp chủ động trong điều hành; Chủ động đánh giá tác động của các cam kết hội nhập quốc tế đến thu NSNN. Tăng cường thanh tra, kiểm tra; chống thất thu, chống chuyển giá, buôn lậu, gian lận thương mại, chuyển giá, trốn thuế...

Năm là, tổ chức điều hành, quản lý chi NSNN chặt chẽ, tiết kiệm, đúng quy định, chống lãng phí; nâng cao hiệu quả sử dụng NSNN. Phân bổ vốn đầu tư xây dựng cơ bản theo đúng quy định của Luật NSNN,

Luật Đầu tư công, Nghị quyết của Quốc hội và chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ... Rà soát, sắp xếp và thực hiện tiết kiệm triệt để các nhiệm vụ chi thường xuyên; chỉ đề xuất ban hành chính sách làm tăng chi NSNN khi thật sự cần thiết và có nguồn đảm bảo.

Sáu là, tăng cường công tác quản lý giá góp phần kiềm chế lạm phát. Tiếp tục thực hiện nhất quán chủ trương quản lý giá theo cơ chế thị trường có sự quản lý của Nhà nước đối với các mặt hàng quan trọng, thiết yếu; công khai thông tin về giá, điều hành giá để tạo sự đồng thuận trong xã hội. Tăng cường kiểm tra, thanh tra, kiên quyết xử lý các hành vi vi phạm.

Bảy là, đẩy mạnh tái cấu trúc DNNN; phát triển đồng bộ các loại hình thị trường tài chính, thị trường chứng khoán, bảo hiểm, thiết lập hệ thống các nhà tạo lập thị trường trái phiếu chính phủ; thúc đẩy đổi mới khu vực sự nghiệp công lập, tiếp tục thí điểm cổ phần hóa một số đơn vị sự nghiệp công có đủ điều kiện.

Với kết quả thực hiện năm 2015, nhiệm vụ tài chính - NSNN cả giai đoạn 2011-2015 đã đạt nhiều thành tích đáng ghi nhận. Quy mô thu NSNN giai đoạn 2011-2015 gấp gần 2 lần giai đoạn 2006-2010. Tỷ lệ huy động từ thuế, phí vào NSNN bình quân cao khoảng 23% GDP, khá sát với Nghị quyết Quốc hội (không quá 22-23% GDP)...

Tám là, tăng cường kỷ luật, kỷ cương tài chính, thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; tăng cường kiểm tra, giám sát và công khai, minh bạch việc sử dụng NSNN; kiểm tra, kiểm soát chặt chẽ việc chi tiêu, đảm bảo đúng chính sách, chế độ quy định.

Chín là, chủ động hợp tác, hội nhập tài chính quốc tế; tích cực tham gia các hoạt động hợp tác tài chính khu vực; thực hiện đồng bộ các giải pháp hội nhập và hợp tác tài chính quốc tế; tiếp tục thực hiện lộ trình cắt giảm thuế trong khuôn khổ các FTA đã ký kết.

Trong không khí cả nước thi đua lập thành tích chào mừng thắng lợi Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII, chào mừng bầu cử Quốc hội khóa XIV và hội đồng nhân dân các cấp; dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, Quốc hội, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ; sự vào cuộc tích cực của các bộ, ngành, địa phương; sự nỗ lực, chung sức, chung lòng của cộng đồng doanh nghiệp và nhân dân; phát huy tốt truyền thống 70 năm, ngành Tài chính sẽ quyết tâm thực hiện thắng lợi nhiệm vụ tài chính-NSNN năm 2016, tạo nền tảng cho việc thực hiện thắng lợi kế hoạch 5 năm theo Nghị quyết Đại hội toàn quốc lần thứ XII của Đảng.

